رابطه مهارت‌های حل مسئله و جرأت‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ملاحت نیک روان مفرد[۱]، محمد کریمی[۲]، حمید رضا علیزاده اطاقور[۳]، مریم اکبری لاکه[۴]، الهه روحی رحیم بگلو[۵]

[۱]. گروه آموزشی آموزش پزشکی، دانشکده علوم آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

کد ارکید: 0000-0001-6220-4808

[۲]. گروه آموزشی آموزش پزشکی، دانشکده علوم آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران .

[۳]. گروه جراحی ترمیمی و پلاستیک، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

[۴]. گروه آموزشی آموزش پزشکی، دانشکده علوم آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

[۵]. گروه آموزشی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی، دوره ششم شماره اول بهار و تابستان ۹۸ صفحات ۷۴-۸۴

چکیده

مقدمه و هدف: امروزه اهمیت مهارت‌های حل مسئله بر کسی پوشیده نیست و فراگیران هرچقدر که به مراحل بالاتر یادگیری از جمله آموزش عالی نزدیک تر می شوند باید مهارت های یادگیری و حل مسائل خود را به طور مستقل به دست بیاورند و بتوانند به قضاوت های مهم و دقیق دست بزنند. از اینرو مطالعه‌ای با هدف بررسی رابطه مهارت‌های حل مسئله و جرأت‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شد.

روش ها: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی است. جامعه آماری پژوهش، ٤٦ نفر از دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بودند که در بیمارستان ۱۵ خرداد و شهید مدرس فعالیت می‌کردند. روش نمونه‌گیری به صورت سرشماری بود. در این پژوهش از پرسشنامه Heppner and Peterson استفاده گردید. داده‌ها نیز با نرم افزار SPSS V.22 و با استفاده از آزمون آنووا و ضریب همبستگی پیرسون، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: براساس نتایج تفاوت معناداری در مهارت حل مسئله و جرأت‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در دو بیمارستان مدرس و ۱۵ خرداد مشاهده نشد ($P > ۰/۰۵$). همچنین بین مهارت حل مسئله و مهارت جرأت‌ورزی همبستگی نسبتاً قوی وجود دارد ($r = -۰/٦۵$).

نتیجه‌گیری: با افزایش مهارت حل مسئله در دستیاران جراحی پلاستیک، مهارت جرأت‌ورزی آنان نیز بیشتر می‌شود. از اینرو برنامه‌های آموزشی باید با فراهم کردن فرصت تعلیم و تمرین مهارت‌های مختلف زندگی نظیر مهارت جرات‌ورزی، توانمندی‌های مختلف آنها از جمله مهارت حل مسئله افزایش دهد.

کلید واژه‌ها: جرأت‌ورزی، جراحی پلاستیک ، دستیار، مهارت حل مسئله.

نویسنده مسؤول:
محمد کریمی.
گروه آموزشی آموزش پزشکی، دانشکده علوم آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.
کد ارکید:
0000-0001-6220-4808
Email:
karimi_nurs@yahoo.com

نوع مقاله: کاربردی

دریافت مقاله: ۹۶/۰۶/۱۴ اصلاح نهایی: ۹۷/۰۶/۲۰ پذیرش مقاله: ۹۷/۰۶/۲۰

ارجاع: نیک‌روان مفرد ملاحت، کریمی محمد، علیزاده اطاقور حمیدرضا، اکبری‌لاکه مریم، روحی رحیم بگلو الهه. رابطه مهارت‌های حل مسئله و جرأت‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی۱۳۹۸؛ ۶(۱):۷۴-۸۴.

مقدمه

آموزش یکی از اساسی‌ترین نیازهای جوامع بشری و از محورهای توسعه می‌باشد (۱). از زمانی که آموزش رسمی در جوامع بشری رواج یافته، پرورش توانمندی‌های فراشناختی همانند فهم و

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

درک، استدلال، تفکر، خلاقیت، حل مسئله و قضاوت مورد تاکید بوده است. در چند دهه اخیر نظام‌های آموزشی کشورها به منظور ارتقاء توانایی‌های شناختی به ویژه خلاقیت، قاطعیت و جرأت‌ورزی، حل مسئله و تفکر انتقادی، تلاش های بسیاری کرده اند. نسبی و متغیر بودن علوم همراه با حجم بسیار زیاد و روز افزون آن، این واقعیت و ضرورت انکار ناپذیر را به وجود می آورد که اگر هدف تعلیم و تربیت، صرفا کمک به اکتساب و به خاطر سپاری دانش باشد (۲)، دانش آموختگان علاوه بر احساس واماندگی و سردرگمی در برابر هجوم اطلاعات، نمی‌توانند در توسعه دانش و پیشبرد فرایند شناخت و نوآوری کوشا باشند (۳).

از سوی دیگر فن‌آوری آینده به افرادی نیاز دارد که بتوانند به قضاوت‌های مهم و دقیق دست بزنند و راه خویش را در محیط‌های جدید پیدا کنند و بتوانند روابط جدید را در موقعیتی که به سرعت در حال تغییر است، به موقع تمیز و تشخیص دهند (٤). با توجه به پیشرفت‌های غیر قابل انکار در زمینه علوم و صنایع، آدمی با مسائل و مشکلات عدیده‌ای مواجه بوده و دائما در حال دست و پنجه نرم کردن با آنها می‌باشد (٥). در این میان گاهی اوقات مقابله‌های تناقض و ناکارامد، عوارض و شکلات متعددی را به دنبال دارد (٦). امروزه اهمیت مهارت‌های حل مسئله بر کسی پوشیده نیست، اهمیت آن به ویژه در دنیای مدام در حال تغییر امروزه، بیشتر هم شده است. فراگیران هر چقدر که به مراحل بالاتر یادگیری از جمله آموزش‌های نزدیک می شوند، باید مهارت‌های یادگیری و حل مسائل خود را به طور مستقل به دست بیاورند تا از وابستگی آنها به استاد کاسته شود (۷).

مهارت جرأت‌ورزی و اعتماد به نفس از جمله مهارت‌های اجتماعی است که در روابط بین فردی و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی نقش مهمی دارد. پیشرفت هر جامعه در گرو همکاری و مشارکت همه‌جانبه مردم است. در جامعه پزشکی نیز همکاری تمامی اعضا و داشتن قدرت عمل قاطعیت، اعتماد به نفس و آزادی جهت انجام مهارت و تخصص خود ضروری است. ازآنجا که جرأت‌ورزی و اعتماد به نفس پایین منجر به عملکرد نامطلوب در سیستم بهداشتی درمانی می‌شود، باید توجه بیشتری به وضعیت روحی و روانی پرسنل در طی سال‌های کاری معطوف داشت (۸).

جراحی پلاستیک و ترمیمی شاخه ای از رشته جراحی بوده و دارای سابقه شناخته شده ای از روش‌ها و محصولات جدید از قبیل جراحی های میکروسکوپی، لیپوساکشن، گسترش بافت و غیره می باشد (۹). تکنیک‌های نوآورانه در جراحی پلاستیک تنها به روش‌های موجود در مراکز آکادمیک محدود نمی‌شود بلکه تمامی جراحان پلاستیک به دنبال راه‌حل‌های نوآورانه برای بهبود عملکردهای جراحی و مشکلات بالینی می‌باشند (۱۰).

با توجه به اینکه افرادی که برای دستیاری انتخاب می‌شوند، از باهوش‌ترین افراد جامعه هستند (۱۱) و باید در طول زندگی، مهارت جرأت‌ورزی و مهارت حل مسئله بالاتری را کسب نموده باشند (۱۲)، لذا برای بررسی این مهم، مقایسه این مهارت‌ها در این

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

گروه تخصصی در این مطالعه تدوین شده است و امید است با دستیابی به اهداف کاربردی ذکر شده و انعکاس آن به مسئولین محترم آموزشی، گامی موثر در برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه برداریم.

روش‌ها

این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی می‌باشد و جامعه آماری پژوهش، دستیاران جراحی پلاستیک و ترمیمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی هستند. به دلیل محدودیت جامعه آماری، روش نمونه‌گیری به صورت سرشماری انجام شد و در این پژوهش نمونه‌ها، همان جامعه‌ی پژوهش بودند و شامل ٤٦ نفر می شدند.

معیار های ورود به مطالعه شامل: دستیاران جراحی پلاستیک مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در بیمارستان جراحی پلاستیک و ترمیمی ۱۵ خرداد و بیمارستان شهید مدرس در سال۹۵ – ۱۳۹٤. معیارهای خروج از مطالعه نیز شامل عدم تمایل به همکاری و شرکت در مطالعه بود.

در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه‌های مربوط به ابزار حل مسئله‌ی Heppner and Peterson و آزمون جرأت‌ورزی Rathus با شیوه خود گزارش‌دهی استفاده شد و تعدادی سؤال مربوط به مشخصات فردی نیز در ابتدای پرسشنامه اضافه شد. پرسشنامه‌ها هم به‌صورت مراجعه حضوری تکمیل شد و هم از طریق ایمیل برای دستیاران ارسال شد و با مراجعه‌های مکرر و استمداد از دستیاران مسئول اقدام به تکمیل پرسشنامه‌ها، در کل تعداد ۲۲ پرسشنامه با مراجعه حضوری و ۱۰ پرسشنامه با استفاده از ایمیل توسط دستیاران ۱۵ خرداد تکمیل شد و در بیمارستان شهید مدرس ۸ پرسشنامه به‌صورت حضوری و ٦ پرسشنامه با استفاده از ایمیل دستیاران تکمیل شد.

برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه حل مسئله Heppner and Peterson به‌منظور اندازه‌گیری درک دانشجویان از مهارت حل مسئله استفاده شد که شامل ۳۲ بیانیه به‌صورت مقیاس ٦ لیکرت از "کاملاً موافقم" با "نمره‌ی ۱" تا "کاملاً مخالفم" با "نمره‌ی ٦" تنظیم شده است. ۱۵ عبارت (۱-۲-۳-٤-۱۰-۱۲-۱۳-۱٤-۱٦-۲۰-۲۳-۲٤-۲۷-۲۹-۳۱) به‌صورت گویه‌ی منفی بوده و به‌طور معکوس نمره‌دهی می‌شود به‌طوری‌که به گزینه کاملاً موافقم نمره ٦ و برای گزینه کاملاً مخالفم نمره ۱ اختصاص می‌یابد (۱۳).

همچنین در این مطالعه از آزمون جرأت‌ورزی Rathus برای تعیین مهارت جرأت‌ورزی استفاده گردید. این آزمون یک آزمون ۳۰ سؤالی است پاسخ گزینه‌ها و امتیازات آن‌ها در این ابزار به شرح زیر است: کاملاً این‌طور هستم+۳ امتیاز، نسبتاً این‌طور هستم +۲، خیلی کم این‌طور هستم +۱، خیلی کم با خصوصیات من تفاوت دارد -۱ امتیاز، نسبتاً باخصوصیات من تفاوت دارد -۲ امتیاز، کاملاً با خصوصیات من تفاوت دارد -۳ امتیاز. امتیاز نهایی پس از تغییر علائم مثبت و منفی به دست می‌آید. دامنه امتیازات از ۹۰ – تا ۹۰+ است و هر چه امتیازات به ۹۰+ نزدیک‌تر باشد نشان‌دهنده‌ی

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

جرأت‌ورزی بیشتر و بلعکس امتیازات نزدیک‌تر به ۹۰- بیانگر جرأت‌ورزی کمتر در رفتار فرد است. در عبارات دسته اول (۱، ۲، ٤، ٥، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱٤، ۱٥، ۱٦، ۱۷، ۱۹، ۲۳، ۲٤، ۲٦ و ۳۰)، هر چه نمره‌ی کسب شده به ۳- نزدیک‌تر باشد رفتار فرد از جرأت‌ورزی کمتری برخوردار است این روند در سایر عبارات معکوس است بدین معنی که هرچه میانگین کسب شده به ۳+ نزدیک‌تر شود رفتار فرد جرأت‌مندتر است.

ابزار حل مسئله Heppner and Peterson در مطالعات مختلف انجام شده، پایایی درونی قابل قبولی را در نمونه‌های مستقل و گروه‌های فرهنگی مختلف نشان داده است. ضریب آلفا برای مهارت حل مسئله‌ی کل ۰/۸۹- ۰/۸۳؛ عامل اعتماد به خود در حل مسئله ۰/۷۹ - ۰/۷٦ عامل شیوه‌ی اجتناب – نزدیکی به مسئله ۰/۸٤ - ۰/۷۷ و عامل کنترل شخصی ۰/۷۲ - ۰/٦۹ گزارش شده است. هپنر و پیترسون (۱۹۸۲) در آزمون مجدد بعد از دو هفته، ضریب همبستگی را برای مهارت حل مسئله‌ی کل r = ۰/۸۹، عامل اعتماد به خود در حل مسئله r=۰/۸٥، عامل شیوه‌ی اجتناب – نزدیکی به مسئله r= ۰/۸۸ و عامل کنترل شخصی r= ۰/۸۳ به دست آوردند (۱۳). از آنجاکه ابزار حل مسئله Heppner and Peterson تاکنون در ایران استفاده نشده بود ابتدا ترجمه گردید؛ و بعد از ترجمه برای اعتبار سنجی پرسشنامه‌ها از ۸ نفر از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی نظرخواهی صورت گرفت. پس از به‌کارگیری نظرات و پیشنهادات اساتید، پرسشنامه اصلاح گردید و محتوای پرسشنامه مورد ارزیابی و تأیید ۲ نفر از اساتید قرار گرفت.

آزمون جرأت‌ورزی، دارای شهرت جهانی بوده و یکی از آزمون‌های سنجش جرأت‌ورزی است که در تحقیقات بیشترین موارد کاربرد را به خود اختصاص داده است (۱۳). در آزمون جرأت‌ورزی Rathus ، فوج و همکاران و کوئیلان و همکاران ضریب همبستگی سؤالات ابزار را ۰/۷۸ به دست آوردند (۱٤) و همچنین قبلاً روایی و پایایی این پرسشنامه را در داخل کشور توسط فاطمی و همکاران مورد تائید قرار گرفته است(۱).

در این پژوهش برای بررسی پایایی پرسشنامه‌های Rathus and Peterson (پرسشنامه‌های استاندارد)، ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین همسالنی درونی محاسبه شد، به این صورت که ۸ نفر از افراد جامعه پژوهش پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند و با استفاده از نتایج، ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه هپنر ۰/۸۷ و برای پرسشنامه Rathus and Peterson ۰/۹ محاسبه شد (لازم به ذکر است که این ۸ نفر از جامعه آماری حذف شدند).

به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، اطلاعات جمع‌آوری‌شده در خصوص مهارت‌های حل مسئله جرأت‌ورزی افراد و مشخصات فردی آنها بی‌نام بوده و به‌صورت کد در نرم‌افزار SPSS وارد شد.

داد ها در نرم افزار SPSS V.22 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای توصیف مشخصات فردی و اجتماعی شرکت کنندگان از آمار توصیفی (تعداد، میانگین و انحراف معیار) استفاده شد. همچنین

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

بررسی مقایسه‌ای دو گروه زن و مرد دستیاران جراحی پلاستیک از نظر میزان مهارت حل مسئله و جرأت‌ورزی با استفاده از آزمون آنالیز واریانس انجام گردید. برای بررسی میزان همبستگی دو متغیر مهارت حل مسئله و مهارت جرأت‌ورزی در دستیاران جراحی پلاستیک نیز از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها

در این پژوهش ۸ (۱۷/٤درصد) نفر از دستیاران، زن و ۳۸ (۸۲/٦ درصد) نفر مرد بودند. از تعداد ۸ نفر زن، ۲ نفر آنان در بیمارستان مدرس و ٦ نفر از آنان در بیمارستان ۱۵ خرداد بودند. از ۳۸ نفر دستیار مرد، ۱۲ نفر در بیمارستان مدرس و بقیه آنان در بیمارستان ۱۵ خرداد مشغول به تحصیل بودند. ۳۲/٤ درصد دستیاران در سال یک، ۲۳/۹درصد آنان در سال دوم، ۲۵/۲درصد در سال سوم و ۲۸/۳ درصد آنان در سال چهارم مشغول به تحصیل بودند. ۳۰/٤ درصد دستیاران در بیمارستان مدرس و ٦۹/٦ درصد آنان در بیمارستان ۱۵ خرداد مشغول به فعالیت بودند.

رنج سنی دستیاران جراحی پلاستیک، به تفکیک بیمارستان و جنسیت، در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹۵ – ۹٤ به این صورت بود که۳۹/۱ درصد آنان در گروه سنی ۳۰- ۲٦ سال، ۳۹/۱ درصد آنان در گروه سنی ۳۵- ۳۱ سال، ٦/۵ درصد آنان در گروه سنی ٤۰- ۳٦ سال، ۱۰/۹ درصد آنان در گروه سنی ٤۵- ٤۱ سال بودند و ٤/۳ درصد در پرسشنامه سن را مشخص نکرده بودند.

از ٤٦ نفر شرکت‌کننده در این پژوهش ۸ نفر زن بودند که ۱۰/۸ درصد از مهارت حل مسئله بسیار خوب و ٤/۳۵ درصد آن‌ها از مهارت حل مسئله خوب برخوردار بودند و ۲/۲ درصد آن‌ها در مهارت حل مسئله متوسط بودند و از ٤٦ نفر شرکت‌کننده در این پژوهش ۳۸ نفر مرد بودند که ۳۰/٤ درصد از مهارت حل مسئله بسیار خوب و ۳٦/۹ درصد آن‌ها از مهارت حل مسئله خوب برخوردار بودند و ۱۵/۲ درصد آن‌ها در مهارت حل مسئله متوسط بودند. در کل ٤۱/۳ درصد دستیاران از مهارت حل مسئله بسیار خوب و ٤۱/۳ درصد از مهارت حل مسئله خوب برخوردار بودند و در ۱۷/٤ درصد مهارت حل مسئله متوسط بود و هیچ‌کدام در مهارت حل مسئله، ضعیف و بسیار ضعیف نبودند.

بر اساس نتایج به دست آمده در دو بیمارستان به تفکیک جنسیت می‌توان گفت، میانگین امتیاز حل مسئله در مردان بالاتر از زنان است و از آنجایی‌که امتیاز کمتر مهارت بالاتر را نشان می‌دهد، می توان گفت مهارت حل مسئله زنان بهتر از مردان است میانگین امتیاز مهارت حل مسئله در زنان در بیمارستان مدرس ٦٦/۵ و در بیمارستان ۱۵ خرداد ٦۸/۵ است که نشان‌دهنده مهارت حل مسئله بهتر در بیمارستان مدرس است و این یافته، در امتیازهای کمینه و بیشینه دو بیمارستان مشهود است (جدول ۱). همچنین بر اساس یافته‌ها ٤٤ نفر از دستیاران جراحی پلاستیک امتیاز عامل اعتماد به خود در مهارت حل مسئله بسیار خوب و خوب داشته‌اند و

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

فقط ۲ نفر در مهارت حل مسئله امتیاز متوسط داشته‌اند.

یافته‌ها نشان می‌دهد که ۸ نفر دستیاران (۱۷/٤ درصد) از جرأت‌ورزی بالا و ۱۹ نفر (٤۱/۳ درصد) از مهارت جرأت‌ورزی خوب برخوردار بودند. همچنین ۱۷ نفر (۳٤/۸ درصد) دارای مهارت جرأت‌ورزی متوسط بودند و ۳ نفر (٥/٦ درصد) از دستیاران مهارت جرأت‌ورزی ضعیف داشتند.

بر اساس نتایج به دست آمده در دو بیمارستان به تفکیک جنسیت می توان گفت، میانگین امتیاز مهارت جرأت‌ورزی در بیمارستان مدرس بالاتر از بیمارستان ۱٥ خرداد است که نشان‌دهنده این است که این مهارت در دستیاران جراحی بیمارستان مدرس بهتر است (امتیاز بیشتر، مهارت بالاتر را نشان می‌دهد). میانگین امتیاز این مهارت، در زنان در بیمارستان مدرس ٤۰ و در بیمارستان ۱٥ خرداد ۲۷/۸ است که نشان‌دهنده مهارت جرأت‌ورزی بهتر در بیمارستان مدرس است (جدول ۲).

بر اساس نتایج به دست آمده با استفاده از آزمون آماری آنالیز واریانس و مقایسه چهار گروه زن و مرد در دو بیمارستان مدرس و ۱٥ خرداد، نتایج حاکی از آن است که، در مهارت حل مسئله و جرأت‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹٥ -۹٤، در دو بیمارستان مدرس و ۱٥ خرداد تفاوت معناداری وجود ندارد ($P > ۰/۰٥$) (جدول ۳).

جدول ٤ نشان می دهد که ضریب همبستگی پیرسون ۰/٦٥- می‌باشد و $p<۰/۰٥$ است، که نشان‌دهنده این است که بین مهارت حل مسئله و جرأت‌ورزی همبستگی نسبتاً قوی وجود دارد. منفی بودن ضریب همبستگی به دلیل این است که در مهارت حل مسئله امتیازات پایین‌تر، توانایی حل مسئله بالاتر را نشان می‌دهد درحالی‌که در مهارت جرأت‌ورزی امتیازات بالاتر نشان‌دهنده جرأت‌ورزی بیشتر است پس هر چه مهارت حل مسئله دستیاران جراحی پلاستیک بالاتر می‌شود مهارت جرأت‌ورزی آنان نیز بیشتر می‌شود.

جدول ۱ : شاخص‌های مرکزی و پراکندگی مهارت عوامل حل مسئله، دستیاران جراحی پلاستیک به تفکیک بیمارستان و جنسیت، در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹٥ - ۹۴

بیمارستان		میانگین (انحراف معیار)	کمینه	بیشینه
مدرس	زن	٦٦/٥ (۳٤/٦۸)	٤۲	۹۱
	مرد	۷۲/۸ (۲۰/٥۲)	٤۳	۱۱۲
۱٥ خرداد	زن	٦۸/۳ (۲۱/٤)	٤٥	۱۰٦
	مرد	۷۰/۸ (۱۹/۹)	٤۳	۱۰۹

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

جدول ۲: شاخص‌های مرکزی و پراکندگی مهارت جرأت ورزی، دستیاران جراحی پلاستیک به تفکیک بیمارستان و جنسیت در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹۵ – ۹۴

بیمارستان		میانگین (انحراف معیار)	کمینه	بیشینه
مدرس	زن	٤٠(٥٥/١٥)	١	٧٩
	مرد	٣٣/٦ (٢٧/٠٣)	-٢٣	٦٦
١٥ خرداد	زن	٢٧/٨ (٢٤/٣٧)	-٣	٦٤
	مرد	١١/٦ (٢٧/٢٧)	-٥٠	٥٥

جدول ۳ : میانگین و انحراف معیار مهارت حل مسئله و جرأت ورزی در دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹۵ – ۹۴

مهارت	مهارت حل مسئله	مهارت جرات ورزی
بیمارستان	میانگین (انحراف معیار)	میانگین (انحراف معیار)
بیمارستان مدرس	١٤/٨ (٦/٣)	٣٤/ ٦ (٢٩/٢)
بیمارستان ١٥ خرداد	١٤/٠٧ (٧)	١٩/٤ (٢٦/٦)
نتیجه آزمون آنالیز واریانس	F =٠/١٣	F =٠/٢٤
	P=٠/٧١	P=٠/٦٢

جدول ۴: ارتباط بین امتیاز مهارت‌های حل مسئله و جرأت ورزی در دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۹۵ – ۹۴

مهارت	میانگین (انحراف معیار)	ضریب همبستگی پیرسون
جرات ورزی	٢٤/٠٤ (٢٨/٠٧)	r =-٠/٦٥
حل مسئله	٧٢/٣٩ (٢٠/١)	P-value<0.05

بحث و نتیجه گیری

هدف از این مطالعه بررسی رابطه مهارت‌های حل مسئله و جرأت ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی (سال ۹۵ – ۹٤) بود. یافته‌های این مطالعه نشان می داد که مهارت حل مسئله و مهارت جرات ورزی در دستیاران جراحی پلاستیک در بیمارستان مدرس بالاتر از دستیاران بیمارستان ۱۵ خرداد می باشد. همچنین مهارت حل مسئله و جرات ورزی دستیاران زن در بیمارستان مدرس بالاتر از دستیاران زن در بیمارستان ۱۵ خرداد بود. اما با توجه به میانگین یافته‌ها در مهارت حل مسئله و جرات‌ورزی دستیاران جراحی پلاستیک دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در دو بیمارستان مدرس و ۱۵ خرداد تفاوت معناداری وجود نداشت. همچنین یافته‌ها حاکی از آن بود که بین مهارت حل مسئله و جرأت‌ورزی همبستگی نسبتاً قوی و معناداری

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

وجود دارد. بنابراین هر چه مهارت حل مسئله دستیاران جراحی پلاستیک بالاتر می‌شود مهارت جرأت‌ورزی آنان نیز بیشتر می‌شود.

در میان پژوهش‌های انجام شده در داخل و خارج از کشور با توجه به پایگاه داده‌های در دسترس، مطالعه‌ای در زمینه بررسی رابطه مهارت های حل مسئله و جرات ورزی در دستیاران جراحی پلاستیک یافت نشد، ولی در سایر گروه ها نتایج تحقیقات انجام شده مشابه با مطالعه حاضر بود از جمله مطالعه نوری و همکاران (۱۳۹۲) که در آن به بررسی رابطه بین عوامل حل مسئله و مهارت قاطعیت در دستیاران جراح عمومی پرداخته شده بود و نتایج حاکی از آن بود که بین مهارت های حل مسئله و قاطعیت همبستگی قوی وجود دارد (۱۵). همچنین در ارتباط با این یافته، مطالعه فاطمی و همکاران (۱۳۹۲) با هدف بررسی همبستگی درک از توانایی حل مسأله با مهارت قاطعیت در دانشجویان پرستاری، نشان داد که سطح بالای مهارت حل مسأله با سطح بالایی از مهارت قاطعیت و جرات ورزی همراه می باشد (۱).

نتایج مطالعه حاضر با یافته های مطالعه Guven (2010) نیزکه در بین دانشجویان از رشته های مختلف تحصیلی در ترکیه انجام شده است (۱۱) همسو می باشد. با توجه به اینکه قاطعیت بالا اجازه توسعه سایر مهارت‌های اجتماعی را می‌دهد، به جرات می‌توان گفت افراد قاطع مهارت‌های حل مسئله بهتری هم دارند.

حیدری و همکاران (۱۳۹۲) نیز در مطالعه خود با هدف بررسی تاثیر آموزش مهارت حل مسئله بر تصمیم‌گیری دانشجویان فوریت‌های پزشکی، بیان کردند که افزایش قدرت تصمیم‌گیری دانشجویان فوریت‌های پزشکی با آموزش مهارت حل مسئله بود (۱۶). همچنین نتایج مطالعه مطهری و همکاران (۱۳۹٤) که با هدف تأثیر آموزش مهارت جرأت‌ورزی بر سبک مدیریت پرستاران در برخورد با تعارضات بین فردی در محیط کار انجام شده بود نشان می‌داد که برگزاری برنامه آموزشی مهارت جرأت‌ورزی سبب افزایش استفاده پرستاران از سبک همکارانه و کاهش استفاده از سبک سازش در محیط کار گردیده است (۱۷).

Lau (۲۰۱٤) نیز در مطالعه خود که به بررسی ارتباط بین مهارت ارتباط بین فردی و مهارت جرأت‌ورزی بر سبک‌های مدیریت تعارضات در کارگران ایالت لاگوس نیجریه پرداخته بود و نتایج حاکی از آن بود که بین میزان مهارت جرأت ورزی با کاهش تعارضات بین فردی و تعدیل سبک‌های نادرست مدیریت تعارضات نسبت به مهارت ارتباط بین فردی ارتباط قوی‌تری وجود دارد (۱۲).

با توجه به نتایج پژوهش، بین مهارت حل مسئله و جرات‌ورزی همبستگی نسبتا قوی و معناداری وجود دارد و با افزایش مهارت حل مسئله در دستیاران جراحی پلاستیک، مهارت جرات ورزی آنان نیز بیشتر می‌شود، از این‌رو برنامه‌های آموزشی باید با فراهم کردن فرصت تعلیم وتمرین مهارت‌های مختلف زندگی نظیر مهارت جرات‌ورزی، توانمندی‌های مختلف آنها از جمله مهارت حل مسئله را افزایش دهد.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

محدودیت‌ها

این پژوهش دارای محدودیت‌هایی می‌باشد که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
این مطالعه در سطح خود به نتایج قابل توجهی دست یافته است اما پژوهشگر مدعی کنترل تمامی جوانب از جمله کنترل متغیرهای مزاحم و مداخله‌گر نمی‌باشد، از این‌رو تعمیم نتایج این پژوهش به جوامع آماری دیگر باید با دقت انجام گیرد. جامعه آماری این پژوهش محدود به دو بیمارستان ۱۵ خرداد و شهید مدرس بود، همچنین ابزار گردآوری داده‌ها فقط پرسشنامه بود.

پیشنهادات

از نتایج این پژوهش می‌توان برای برنامه‌ریزی آموزشی مهارت‌های حل مسئله و جرأت‌مندی در سایر رشته‌ها و دانشگاه‌ها استفاده نمود. همچنین با نیازسنجی آموزشی این مهارت‌ها در بدو ورود تحصیلات عالی و شروع زندگی اجتماعی مستقل‌تر، بهتر است با استفاده از ابزارهای مناسب مهارت‌های دانشجویان را سنجید و برنامه آموزشی مناسب برای ارتقای مهارت‌ها تدوین نمود.

سپاسگزاری

این مقاله حاصل بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد آموزش پزشکی آقای محمد کریمی، مصوب در تاریخ۹۵/۹/۲۲ حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی است، بدین وسیله از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی به دلیل تامین اعتبار این پژوهش، از مسئولان محترم دانشکده پرستاری و مامایی و همچنین تمامی دستیاران شرکت کننده در این پژوهش به خاطر همکاری صمیمانه، تشکر می شود.

References:

1. Seyedfatemi N, Moshirabadi Z, Borimnejad L, Haghani H. [Relationship between Problem Solving and Assertiveness Skills among Nursing Students]. Hayat. 2013; 19(3):70-81. (Persian)
2. Baba Pour Khairuddin J. The effectiveness of communication skills training on students' problem-solving strategies, Journal of Psychology, University of Tabriz in 1387; 3 (10): 16-1 (Persian)
3. Kim K-S, Choi J-H. A study on problem solving ability of nursing students. Advanced science and technology letters. 2014; 47:357-61.
4. Yazdani S, Akbari lake M, Ahmady S, Forootan A, Afshar L. [Critical Interpretive Synthesis of the Concept of Value in Medical Education]. Res Dev Med Edu. 2015; 4(1):31–4. (Persian)
5. Guven M. An analysis of the vocational education undergraduate students levels of assertiveness and problemsolving skill. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2010: 2 (2): 2064 – 2070.
6. Yazdani S, Akbari Lakeh M. [Higher education geographic expansion strategic model in Iran: a qualitative study]. Res Dev Med Educ. 2016; 5(2):69-73. (Persian)
7. Valipour R, Salehi E. [Students' Life Skills in Mazandaran University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education]. 2012; 12(2):93-100. (Persian)
8. Adib Y. [Study of life skills access rate of Iranian]. 2007. (Persian)

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

9. Mazlom SR, Motahari M, Asgharipour N. [Effect of Assertiveness Training on Nurses' Interpersonal Conflicts]. Journal of Mazandaran University of Medical Sciences. 2015; 25(124):107-18. (Persian)
10. Gurtner GC, Rohirch RJ, Longaker MT. From bedside to bench and back again: technology innovation in plastic surgery. Plastic and reconstructive surgery. 2009; 124: 1355-6. [Pubmed: 19935323].
11. Guven M. An analysis of the vocational education undergraduate students levels of assertiveness and problemsolving skill. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2010: 2 (2): 2064 – 2070.
12. Lau Y. Factors affecting the social problem-solving ability of baccalaureate nursing students. Nurse education today. 2014; 34(1):121-6.
13. Bahri N. [The Impact of Assertivness Instruction through Group Counseling on the Self-esteem of High-School Female Students]. 2010. (Persian)
14. Altun I. The perceived problem solving ability and values of student nurses and midwives. Nurse Education today. 2003; 23(8):575-84.
15. Noori S, Seyed Soltani Arabshahi K, Alizadeh Otaghvar, HR. [Examine the Relationship between Problem Solving and Assertiveness]. 2015: 4(1): 7-11. (Persian)
16. Heidari M, Shahbazi S, Derris F. [The effect of problem solving training on decision making skill in emergency medicine students]. Journal of Health Promotion Management. 2013; 2(2):25-31. (Persian)
17. Motahari M, Mazlom S, Asgharipour N, Maghsoudi poor Zaid Abadi S. [Effect of assertiveness skill training on interpersonal conflict management style of nurses at workplace]. Journal of Health Promotion Management. 2015; 4(4):42-52. (Persian)

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]

The relationship between problem solving skills and assertiveness among plastic surgery residents in Shahid Beheshti University of Medical Sciences 2015- 2016

Malahat Nikravan Mofrad[1], Mohammad Karimi[2], Hamid Reza Alizadeh Otaghvar[3], Maryam Akbari Lake[4], Elaheh Rouhi Rahim Begloo[5]

[1]. Department of Medical Education, School of Medical Education Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
Orcid ID: 0000-0001-6220-4808
[2]. Department of Medical Education, School of Medical Education Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[3]. Department of Plastic and Reconstructive Surgery, School of Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[4]. Department of Medical Education, School of Medical Education Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[5]. Department of Nursing, School of Nursing & Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

(Received 5 Sep, 2017 Accepted 11 Sep, 2018)

Original Article

Abstract

Introduction: The significance of problem-solving skills is obvious to anyone. As learners are about to start higher education, they should improve their learning skills and be able to solve their problems independently. Therefore, a study was conducted to evaluate problem solving and assertiveness skills of resident of plastic and reconstructive surgery in Shahid Beheshti University of Medical Sciences in 2015-2016.

Methods: This was a cross-sectional study. The population consisted of 46 Plastic surgery residents in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. They worked at Fifteenth of Khordad and Shahid Modaress Hospitals. They were selected through census sampling. Heppner and Peterson standard questionnaires were used for problem solving and Rattus questionnaire for assertiveness skills. Finally, the data was analyzed using repeated measure ANOVA and Pearson's correlation coefficient using SPSS-22.

Results: The results showed no significant difference of problem solving and assertiveness skills of residents of Plastic Surgery in Fifteenth of Khordad and Shahid Modaress Hospitals (P>0.05)**.** There was a relatively strong correlation between problem solving and assertiveness skills (r= - 0/65).

Conclusions: Through improving problem-solving skills among plastic surgery residents, assertiveness skills also expand. Thus, training programs should provide educational and life skill opportunities to equip learners with different abilities, including problem solving and assertiveness skills.

Key Words: Assistant, Assertiveness skills, Plastic Surgery, Problem solving skills.

Citation: Nikravan Mofrad M, Karimi M, Alizadeh Otaghvar HR, Akbari Lake M, Rouhi Rahim Begloo E. The relationship between problem solving skills and assertiveness among plastic surgery residents in Shahid Beheshti University of Medical Sciences 2015- 2016. Journal of Development Strategies in Medical Education 2019; 6(1):74-84.

Correspondence:
Mohammad Karimi.
Department of Medical Education, School of Medical Education Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
Orcid ID:
0000-0001-6220-4808
Email:
karimi_nurs@yahoo.com

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.29252/dsme.6.1.74]